

ДАРВИНИЗАМ ДАНАС

Панде, албатроси, бабуни и остали човекови рођаци

Савремене студије брижљиво нагризају нарцизам човека у свим његовим сегментима, показујући да у животињском свету постоје врсте које живе у проширеним породичним заједницама, имају социјалну оријентацију, емотивно реагују, те да се ниједна од активности које су сматране искључиво људским, не може без контроверзи приписати само људима

Дарвинизам дели судбину свих „изама” који су у вези са неким именом: они су увек обрада доктрине оснивача, његова институционализација и кодификација. Повест рецепција Дарвина вероватно би могла да исплете једну замршену причу која би дала основа за оно питање које је затекло хришћанство или марксизам: да ли је Христ, односно Маркс, спадао у одговарајући покрет или би се, да је могао сведочити у шта се претворио, пренеразио и одрекао свог наука.

Оно што се крије под шифром „Дарвин” несумњиво је представљало рез у науци. Али не само у науци. Према Фројдовом луцидном и знаменитом запажању, то је била друга од три ране које је наука задала оном човековом нарцизму који се дотад протезао и у научне визије света.

Прво нас је Коперник бацио у очајање открићем да нисмо средиште универзума, да смо негде на периферији равнодушног кретања камења, тек једна од странпутица свемира. Једва смо се и уз жртве привикли на такво стање ствари и заузели резервни положај – ако баш и нисмо главни у васељени, на земљи нам нема равна; разне врсте постоје, али ми смо посебни, цареви, врхунац, замало не рекосмо еволуције... – кад нас заскочи Дарвинова еволуционистичка теорија која је оспорила и ту повластицу. Једна смо међу другим животињским врстама која је радила исто што и све друге: зарад самоодржања одговарала на изазове природе. Још једна илузија, још један удобни свет се срушио. Недостатак ломаче је надокнадила голема повика и карикирање „мајмунског” учења.

Трећу озледу Фројд мисли да он задаје. Он удара на последњу одступницу која је преостала нарцизму: ако ни у свемиру ни на Земљи нисмо изузетни, нико нам не може одузети наше „интелектуалне” потенцијале, наше „ја”, нашу личност, наш субјективитет, ту највластитију властитост. Нисмо ни са собом сами, ни властити господари. Од ове ране се још бранимо, овог пута прећуткивањем и иронисањем.

Предраг Крстић

Политика

[објављено: 03/10/2009]

EL DARWINISMO HOY

Pandas, albatros, babuinos y el resto de los familiares del hombre

Los estudios contemporáneos corroen cuidadosamente el narcisismo del hombre en todos sus segmentos, demostrando que en el mundo animal existen especies que viven en unidades familiares amplias, que tienen orientación social, que reaccionan con emociones y que ninguna de las actividades que se consideraban exclusivamente humanas no se puede atribuir sólo a los humanos.

El Darwinismo comparte el destino de todos los ‘ismos’ relacionados con alguna denominación: siempre son la elaboración de la doctrina de su fundador, su institucionalización y codificación. La historia de las recepciones de Darwin probablemente podría tejer un entramado relato que daría base para aquella cuestión que sorprendió a la cristiandad y al marxismo: ¿pertenece Cristo, o Marx, a su correspondiente movimiento? o, si hubiera podido testificar en qué se había convertido, ¿se habría consternado y habría renunciado a su enseñanza?

Lo que se esconde bajo la clave “Darwin” indudablemente representó corte en la ciencia. Pero no sólo en la ciencia. Según la observación lúcida y célebre de Freud, era la segunda de las tres heridas que la ciencia hizo al narcisismo humano que hasta entonces se extendía también a las visiones científicas del mundo.

Primero Copérnico nos hundió en la desesperación con su descubrimiento de que no éramos el centro del universo, que estábamos en algún lugar de la periferia del indiferente movimiento de las piedras, sólo uno de los recovecos del universo. Apenas y con sacrificios nos acostumbramos a este estado de la cuestión y tomamos la posición de reserva – si no somos los principales en el universo, en la tierra no tenemos equiparación; existen varias especies, pero nosotros somos especiales, somos reyes, lo máximo, poco faltó para decir de la evolución...–, cuando nos sobresaltó la teoría evolucionista de Darwin que nos denegó el privilegio. Somos una entre las demás especies animales que ha hecho lo mismo que las demás: por mor de su propia supervivencia hemos respondido a los retos de la naturaleza. Otra ilusión más, otro cómodo mundo más se derrumbó. Un gran alboroto y un caricaturizar de la doctrina “mona” compensaron la falta de hogueras.

La tercera herida Freud cree que la hace él. Él golpea la última retaguardia que queda al narcisismo: si no somos especiales ni en el universo ni en la tierra, nadie nos puede privar de nuestros potenciales “intelectuales”, de nuestro “yo”, de nuestra personalidad, de nuestra subjetividad, de la más propia de las propiedades. Ni siquiera estamos solos con nosotros mismos, no somos dueños de nosotros mismos. De esta herida todavía nos estamos defendiendo, esta vez callándola e ironizando.

Predrag Krstić
Politika

[publicado el 03 de octubre de 2009]

